

tudi izvajajo. Peštanski „Egyetértés“ se pritožuje, da hrvaška oblasta ne puste hrvaških in srbskih otrok v madjarske šole, čeprav tudi njihovi starši to žele, ter zahteva, naj ogrska vlada odstrani to naredbo bana Tomašiča in naj enkratnavselej napravi red na Hrvaškem.

*** Lev Tolstoj in slovanski kongres v Sofiji.** Lev Tolstoj je poslal na slovanski kongres v Sofiji pismo, v katerem pravi, da je možen blagor človeštva le na verski edinosti. Vkljub temu — tako nadaljuje Tolstoj — pa so mi Slovani bližje nego vsi drugi ljudje. Imam zaupanje v mislijo Slovanstva za regeneracijo človeštva. — Ne smemo pozabiti, da je Tolstoj internacionalen v pravem pomenu te besede. Zato bi njegove gori navedene besede priporočili v toplo uvaževanje našim internacionalcem.

*** Protí naseljevanju kongregacij na Španskem.** Ministrski predsednik Canalejas je prečital v senatu zakonski načrt, po katerem se prepoveduje naseljevanje menihov in nun toliko časa, da končajo pogajanja med špansko vlado in Vatikanom glede reforme konkordata.

*** Nemške kolonije v Rusiji.** — Ruska vlada je nedavno izročila državni dumji v pretres važen zakonski načrt o omejitvi tujega zemljišnega posestva v jugozapadni Rusiji. Znano je, da se iz Nemčije iz strategičnih ozirov izdatno podpira nemška kolonizacija v jugozapadnem delu Rusije. — Naseljevanje Nemcev v Rusijo se je pričelo za ruske cesarice Katarine II., a v 60 letih minolega stoletja se je silno ojačalo.

*** Gibanje za žensko volilno pravico na Angliškem.** Poslanska zbornica je po govoru ministrskega predsednika Asquitha zavrgla s 320 proti 175 glasom predloge glede volilne pravice žensk. S tem sklepom je predloga za to zasedanje angleškega parlamenta pokopana.

*** Ločitev cerkve od države v Šviciji.** Švicarski narodni svet je potrdil sklep kantona Basel, v katerem se ta popolnoma ločuje od cerkve. Po tem sklepu dobi reformirana in katoliška cerkev svojo vnanjo organizacijo. Duhovniki bo volila vsaka občina zase, a pripadniki te ali one vere bodo mogli svobodno menjavati veroizpovedanje.

Obrambni vestnik.

*** V „Našo bodočnost“ se zaganjajo „Slovenec“ v števil. 157.** Piše sledeče: „Liberalni učitelji se zelo razburjajo, kadar jim očitamo protikršćansko mišljenje in delovanje. V „Naši bodočnosti“, ki jo izdajajo liberalni učitelji za šoli odraslo mladino, pa beremo danes članek „Zločin in kazen“, kjer se brez ozira na Boga razlega zločin in kazen iz stališča laične morale in se Jezusa Kristusa stavlja v eno vrsto z Giordanom Bruno in Husom. Nrvnost, trdi glasilo liberalnih učiteljev za „vzgojo“ šoli odrasle mladine, je odvisna od vsakokratnih nazorov človeške družbe, „kaznjava so tista dejanja, ki so družbi nevarna in škodljiva“, zlo in dobro sta le prigodna pojma. Če liberalni učitelji šoli odraslo mladino tako vzgajajo, se ni čuditi, če je tako podivjana. Četudi se je le temu, kako liberalni učitelji, ki se dan z danom v svojem časopisju bahajo s svojo možatostjo in značajnostjo, zatajuje svoje prave misli in nazore, če jih kdo poptipa za njih protikršćansko žilo.“ — Da je temu našemu listu zagotavljen še lepa bodočnost, tega nam ni potreba še dokazovati. Da je vsebina lista za napredek mladine dobra, da je list dobro urejevan itd., to izpričevalo nam dajejo naši nasprotniki. Na našem učitelstvu je pa ležeče, da se list dobro razširi med mladino in med ljudstvom, zato nas naj ne strašijo razni očitki naših nasprotnikov, naj nas ne plaši strahovanje po časopisih, da ne bi širili lastnega podjetja med ljudstvom, temveč moramo iti z zavestjo in odločnim nastopom zanje na delo. Širimo ga, ker s tem utrjujemo sebe. Ne bojmo se nasprotnostev, ki nastajajo zaradi tega, ker nas je le naša pobelevnost in miroljubnost privedla do tega, da so si razni gospodje prisvojili nadvlado nad nami; odločen nastop pa to nadvlado gotovo zlomi. Ne da bi nam moral pridobiti vsakdo celo kopico novih naročnikov, zadovoljni smo, če nam pridobi enega ali dva. Te pa med ljudstvom, zakaj listi so namenjeni ljudstvu! — Pričenja se za časnikarje „doba kislh kumare“, zato bo „Slov.“ polnil sedaj naprej svoje predale z gnusnimi napadi na učitelstvo, pa to je njegov posej; zato naj učitelstvo po naprednih listih dobro paralelizuje te napade, ker da bo „Slov.“ lagal, to je že — običajno. — Tudi ljuskarijam po shodih itd. je potreba stopiti na prste. Sami moramo iti v boj za resnico in pravico, ker imamo zavest, da smo sami bolj zmogni, trdni in močni kakor so to oni — ki smo od njih dosedaj pričakovali pomoči!

*** In zopet nas je počastil!** Gosp. Trseglav namreč, in sicer v 157. števil. „Slovenca“. Kot urednik „Mladosti“ pridno prebira tudi „Našo bodočnost“. — Seveda, neljuba konkurenca. — Da ni vse po njegovem okusu, to nas resnično žali, zakaj vedeli nismo, da je njemu, oziroma „Slov.“ poverjeno tudi patronatstvo nad našimi listi. Pač velika je mogočnost „katoliških“ listov! Toda če se spominjamo, da je imel ravno isti

„katoliški“ list dne 23. avg. 1909. leta v poročilu „Dan goriškega kršćanskega ljudstva in Vrbov“ natisnjen naravnost protikršćanski in protikatoliški govor g. Trseglava v Mirnu. tedaj se nas prav nič ne prime očitnje „Slov.“ (št. 157) glede članka „Zločin in kazen“. Kako je g. Trseglav vzgajal tedaj šoli odraslo mladino, kako je pačil nauke in vero Jezusa Krista, kako so se zgražali sami duhovniki nad tem govorom o „novi kršćanski morali“ Trseglavovi, o vzgoji k demoralizaciji in podivjanosti od strani g. Trseglava in nad ponatiskom in širjenjem teh nauk po „katoliškem“ listu „Slovenec“ — o tem smo že poročali. Čuditise jete temu, kako „Slovenec“ in g. Trseglav, ki se dan z danom vsvojem časopisju bahajo s svojo možatostjo in značajnostjo, zatajuje svoje prave misli in nazore, če ga kdo poptipuje za njega protikršćansko žilo — da se sedaj ni prepisal iz „Rimskega katolika“, oziroma spisal brošure v zagovor onega govora, kakor je tedaj objubil v „Slovenec“. — To je še nesaldiran račun, zato o protikršćanstvu — tiho!

*** Protí učitelstvu in šoli** ne hujskajo le politikujoči goriški duhovniki, ampak dobi se tudi kak e. kr. nastavljenec, ki čisto po nepotrebnem draži ljudi ter jim stavlja pred oči troške za šolstvo. Znan nam je slučaj, ko je neki tak e. kr. gospod razlagal, kako morajo kmetje plačevati 140% naklade za šolo, češ glejte, toliko breme je ljudska šola; kje pa so še drugi davki? Naj bi rajši dotičnik poročal, kako res tarejo kmeta davčine ali da bi se dalo glede ljudskega šolstva prav lahko pomagati potom deželnega šolskega zaloga. Ne kazati na učitelstvo in šolo, ampak na tiste moze v deželni hiši, ki so nadedli goriški deželi to posebnost, da je edina v Avstriji brez deželnega šolskega zaloga! — Ob tej priliki bi vedeli povedati tudi kaj o tem, kako se odmerja davek gg. duhovnikom, koliko izkazujejo, koliko imajo v resnici dohodkov in kolika je oseba dohodarina pri tem ali onem. Prepričani smo, če bi se z njimi ravnalo tako kot z drugimi državljanji, da bi dobila država precej več na dohodkih! Ali ni morda res?

*** Zlobnost klerikalcev.** „Slov. Narod“ piše: Nikjer se tako jasno ne vidi zlobnost klerikalcev, kakor v preganjanju učitelstva. Na lumparsko početje v slučaju nadučit. Grmeka ne ve „Slovenec“ ničesar povedati v zagovor deželnega šolskega sveta, pač pa cinično piše: „Niti Wahrnunda niso mogli vsi svobodni misleci rešiti, kaj se celo Grmek!“ To se pravi: Ko je klerikalni zmaj požrl vseučiliškega profesorja, mu nihče ni mogel pomagati, kdo bi se pač brigal sedaj, ko kranjski klerikalci davijo ubogega ljudskega učitelja „Slovenec“ tudi piše, da je bil „Učit. Tovariš“ zato konfisciran, ker je barona Schwarz napadal kakor „ušivca“. Da je baron Schwarz ljubljencev klerikalcev, to smo vedeli že davno, a da gre sedaj „Slovenec“ zanj v ogenj v znamenju „ušivcev“, to je nekaj nepričakovanega in tudi — značilnega.

*** Klerikalci in napredno učitelstvo.** Kakšna je ljubezen klerikalcev do šole, je že tako znana stvar, da je odveč o tem na dolgo in široko govoriti. Kjerkoli imajo klerikalci kaj govoriti, povsod se šoli godi slabo; dva najbolj eklatantna zglesta sta Tirolska in Kranjska. Najslabeje se seveda godi tistemu učitelstvu, ki ne mara trobiti v klerikalni rog, ki ne mara slomškariti, ampak misli in deluje v naprednem smislu. Napredni učitelj je bil vedno in vedno bo klerikalcem trn v peti. Preganjajo ga, kjer morejo, in to z najpogostejšimi sredstvi, z najumazanejšimi obrekovanji in lažmi. Znano je, kako grdo so preganjali učitelja Grmeka, nadučitelja Žirovnika itd. V zadnjem času so se spravili tudi nad učitelja Petriča v Rudniku pri Ljubljani. Porabili so že vsa mogoča sredstva, da bi tega moža, ki je dober učitelj, pa ima to veliko „napako“, da ni „Slomškar“, spravili v neprijeten položaj. Na Rudniku so kmetje klerikalnega mišljenja in plešejo tako kakor jim v farovžu godejo. Nobena hudobnost seveda ne ostane nezaknovana in tako tudi ne bo ostala nezaknovana hudobnost rudniških klerikalcev. — Letos so klerikalci na Rudniku začeli o učitelju Petriču raznašati vesti, da je letos učeni Angeli Babšekovi zato napisal ugodno šol. izpričevalo, ker mu je prinesla krabe, salame, sultan cigerete in portorike, Jožefa Babškova pa da zato ni dobila ugodnega izpričevala, ker ni učitelju nič tskega prinesla. Klerikalni možakarji: rudniški župan in posestnik Janez Babšek, posestnik Jernej Babšek, posestnik Janez Mlakar, posestnik Jenez Jeršin in posestnik Juri Kamnikar so celo vložili na okrajni šolski svet tozadevno ovadbo. Dne 30. maja je okr. šolski nadzornik Gabršek nadzoroval šolo na Rudniku in je pri tej priliki učitelju Petriču — ki do tistega časa ni nič vedel, kaj se proti njemu kuha — povedal o ovadbi, v kateri občinski odbor zahteva o omenjeni stvari „strogo preiskavo“. Učitelj Petrič je seveda klerikalne poštenjake tožil zaradi razaljenja časti. Dne 17. t. m. je bila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem obravnava, h kateri pa — žal — ni bilo ravno glavnega provzročitelja onih obrekovanj, posestnika Kamnikarja. Ostali so se vsi izgovarjali na Kamnikarja, češ, on ima za

resničnost teh trditev dokaze. Sami pa dokaza resnice sploh niso nastopili. Glavna pričra, učenka Angela Babškova, izpove, da učitelju Petriču nikoli ni ničesar prinesla in da zadnje leto sploh ni bila pri njem v šoli, temveč pri učiteljici; učitelj Petrič ji torej sploh ni pisal izpričevala. — Razprava se ni končala, ker bo treba pozvati še enkrat soobdoženca Kamnikarja, ki ni prišel. O izidu te, za naše razmere veljainteresantne obravnave, bomo seveda poročali. — Tudi baron Schwarz naj to zadevo dobro premisli. Zakaj — ve sam!

Kranjske vesti.

Zastopnikom učiteljstva v e. kr. okrajni šolski svet za šolski okraj Kranj je bil izvoljen ob zadnji okrajni učiteljski konferenci v Trziču tovariš Vilbald Rus iz Kranja, ki je bil kandidat učiteljskega društva. Oddanih je bilo 58 veljavnih glasov. Prazni listki so bili 3, razcepjenih na posamezne osebe je bilo 5 glasov, 50 glasovnic pa se je glasilo na ime izvoljenega

—r— **V Zatišje pri Cerkljah na Gorenjskem.** V to ljubljansko počitniško naselbino je došlo 95 otrok. Vsi so veseli in zadovoljni.

—r— **Umrl je v dež. bolnici dne 15. t. m. učitelj v pokoji Makso Ivanetič,** ki je imel z bosansko vlado dolgotrajne pravde zaradi nekega studenca v Bosni, z deželnim odborom kranjskim pa zaradi pritrganega zasluzka. Ta boj za obstanek je zlomil njegove moči. R. i. p.!

Štajerske vesti.

—š— **Deželni šolski svet je imenoval za nadučitelja na ljudski šoli v Pobrežu nadučitelja v Konjicah, Alojza Seidlerja,** za nadučitelja v Tezni pa učitelja Ignaca Löschnigga iz Pobreža.

—š— **Uradna učiteljska konferenca za okraja Gornji grad in Vrsko** je v soboto, dne 9. tm., soglasno z velikim navdušenjem sprejela rezolucijo, da bi bil v bodoče poslovni jezik konference slovenski ter bi se pisali vsi konferenčni in nadzorstveni zapisniki v slovenskem jeziku. Objubljeno nam je dalje poročilo o tej učiteljski skupščini.

Tržaške vesti.

—t— **Razpisana učiteljska služba.** Na e. kr. državni ljudski šoli na Lipskem trgu v Trstu je s pričetkom šolskega leta 1910.—11. izpopolniti mesto podučitelja za slovensčino s pravicami in dolžnostmi vadniškega učitelja. Prošnje je do 10. avgusta 1910. doposlati e. kr. tržaškemu namestništvu.

—t— **Stalno umirovljen je na lastno prošnjo katehet na mestni deški šoli Matej Grškovič.**

Splošni vestnik.

Veliki Trn (Sv. Duh) nad Krškim. Tukajšnja šolska mladina je napravila ob sklepu šolskega leta izlet v Rajhenburg in Krško. Da je vse prav povoljno izvršilo, je prva zasluga domačega gospoda župnika Jakoba Žusta. Hvala mu! Najvdaneje se šolsko ljudstvo zahvaljuje tudi prečast. predstojništvu trapistovskega samostana v Rajhenburgu, ki je postreglo izletnike s kruhom, pijačo in čokolado. — Sv. Duh, 19. julija 1910. Dragotin Rožtohar, nadučitelj.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je razdelilo to šolsko leto čez 10.000 K podpor, prejelo je pa v istem času samo 7687 K. Društvo stoji neposredno pred dejstvom, da v prihodnjem šolskem letu ne bo moglo deliti sploh nobenih podpor, ako naše slovensko občinstvo ne pride na pomoč z novimi darovi. Društvo je v tem letu več izdalo kakor prejelo, zanašajoč se, da se bo na razposlane prošnje in večkratne pozive v listih odzvalo veliko več dobrotnikov. Prosimo torej nujne pomoči!

Ljubljanska počitniška naselbina v Zatišju pri Cerkljah priredi v nedeljo 24. t. m. ob 3. uri domačo slavnost v proslavo osemdesetletnice rojstva našega vladarja s sledečim vzporedem: 1. nagovor, 2. deklamacije in petje po Adamičevi spevoigri „Slava cesarju“, 3. dvojevanka „Sirotek“. Starši in prijatelji mladine se najvjudneje vabijo k tej prireditvi.

Vsem podružnicam družbe sv. Cirila in Metode v uvaževanje. Družba je izdala za petindvajsetletni jubilej knjigo: „Pogled na prvo četrstoletje“. Knjiga kaže sliko razvoja in delovanja družbe sv. Cirila in Metode od ustanovitve do danes. Vsak redoljub si mora to knjigo nabaviti. Cena ji je 1 K. — Naroča se v družbini pisarni in pri vseh slovenskih knjigarnah. Pisarna družbe sv. Cirila in Metode ima v zalogi tudi jubilejske razglednice in jubilejski narodni kolek. Vse podružnice prosimo, da blagovolijo zlasti ob priliki veselje jubilejsko blago razpečavati.

Centrenemu učitelstvu priporočamo najtopleje izborne izdelke Kolinske tovarne kavinskih primesi. Svoji k svojim!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 2277. **Kranjsko.** 1—1
Na štirirazredni ljudski šoli v Dolnji Vasi pri Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje eno učno mesto za moške prosilce.
Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom turaadno predlože do 25. avgusta 1910.
C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 13. julija 1910.

St. 1675. **Kranjsko.** 1—1
Na petrazredni ljudski šoli v Krškem se razpisuje v stalno oziroma začasno nameščenje učiteljska služba za moške prosilce.
Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom turaadno predlože do 15. avgusta 1910.
Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 15. julija 1910.

St. 1567. **Kranjsko.** 1—1
Na dvorazredni ljudski šoli v Šteklovcu se razpisuje nadučiteljska služba v stalno nameščenje.
Zadostno opremljene prošnje naj se semkaj vlagajo službenim potom do 10. avgusta t. l.
C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 15. julija 1910.

St. 1521. **Kranjsko.** 1—1
Na enorazredni ljudski šoli v Talčjem vrhu se razpisuje učno mesto v stalno nameščenje.
Zadostno opremljene prošnje je službenim potom semkaj vlagati do 7. avgusta t. l.
C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 10. julija 1910.

St. 1065. **Štajersko.** 1—1
V političnem okraju Celje se za sledeče, v II. krajni razred uvrščene ljudske šole razpiše službe učiteljev in učiteljic v stalno nameščenje:
1.) Na šestrazrednici na Vrskem, mesto učiteljice;
2.) na petrazrednici v Braslovcah eno mesto učitelja in eno učiteljice;
3.) na petrazrednici na Polzeli, mesto učiteljice;
4.) na štirirazrednici v Zibiki, dve mesti učiteljice;
5.) na dvorazrednici v Lušah, eno mesto učiteljice;
6.) na štirirazrednici v Mozirju in na štirirazrednici na Rečeli, po eno mesto učitelja;
7.) na dvorazrednici v St. Petru pri Laškem, mesto učiteljice;
8.) na trirazredni, v III. krajni razred uvrščeni ljudski šoli na Dolu, mesto učitelja.
Pravilno opremljene prošnje se naj predpisanim službenim potom vložijo do 10. avgusta 1910 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.
Okrajni šolski svet Celje, dne 18. julija 1910.

St. 1650. **Štajersko.** 1—1
Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Duhu v Haložah se bodo stalno namestila nadučiteljska služba z dohodki po II. krajnem razredu in s prostim stanovanjem.
Prosilci za to mesto, ki morajo biti usposobljeni za pouk v obeh deželnih jezikih in za veronauk, naj vložijo svoje prošnje z izpričevalom usposobljenosti in zrelostnega izpita ter z domovnico opremljene, predpisanim potom pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Duhu v Haložah, p. Ptuj do 20. avgusta 1910.
Okrajni šolski svet v Ptuj, dne 13. julija 1910.

ta je prijatelj naš pravi.
Ki nas krepi, 52—26
Da smo čvrsti in zdravi!

Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40
Kabinetna kakovost . . . 4-80
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarilo pred ponaredbami.

Našim rodbinam

priporočamo 52—10

Kolinsko cikorijo